

«Վավերացնում են»
Հայաստանի Հանրապետության
Նախագահ Ռ. Քոչարյան
23 նոյեմբերի 2004 թ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

11 նոյեմբերի 2004 թվականի N 1558-Ն

ՕՂԱՃՆՇԱԿԱՆ ԴՈՂԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հիմք ընդունելով «Ստանդարտացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 8-րդ հոդվածի դրույթները, ինչպես նաև օդաճնշական դողերի անվտանգությունն ապահովող ցուցանիշները սահմանելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը **որոշում է**։

1. Հաստատել օդաճնշական դողերի տեխնիկական կանոնակարգը՝ համաձայն հավելվածի:
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման պահից վեց ամիս հետո:

Հայաստանի Հանրապետության
վարչապետ

Ա. Մարգարյան

2004 թ. նոյեմբերի 20
Երևան

Հավելված
ՀՀ կառավարության 2004 թվականի
նոյեմբերի 11-ի N 1558-Ն որոշման

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ ՕՂԱՃՆՇԱԿԱՆ ԴՈՂԵՐԻ

I. ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՈԼՈՐՏԸ

1. Սույն տեխնիկական կանոնակարգի գործողությունը տարածվում է, արտաքին առևտրի գործունեության ապրանքների ծածկագրերին համապատասխան, հետևյալ տեսակների տրանսպորտային միջոցների ռետինե նոր օդաճնշական դողերի վրա՝ մարդատար ավտոմեքենաների, այդ թվում՝ բեռնաառևտրատար ավտոմեքենա-ֆուրգոնների և սպորտային ավտոմեքենաների 4011 20.
ավտոբուսների կամ բեռների փոխադրման շարժիչային տրանսպորտային միջոցների 4011 10 000:
2. Սույն տեխնիկական կանոնակարգով սահմանվում են 1-ին կետում տրված օդաճնշական

դողերին ներկայացվող անվտանգության պահանջները բնութագրող ցուցանիշները, տերմինաբանությունը, մակնշումը, ինչպես նաև դրանց համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերը:

(2-րդ կետը փոփ. 02.04.15 N 356- Ն)

3. Սույն տեխնիկական կանոնակարգը չի տարածվում տրակտորների և գյուղատնտեսական մեքենաների, մեծ բեռնունակության (14000 կգ-ից բարձր) ավտոմեքենաների, շինարարական, ճանապարհային և ամբարձիչ փոխադրական մեքենաների, մոտոհեծանվատեխնիկայի համար նախատեսված՝ կարգավորվող ճնշումով դողերի, ինչպես նաև հանքահորերում, հանքերում, բաց հանքերում և այլ հատուկ պայմաններում շահագործման համար նախատեսված դողերի վրա:

4. Օդաճնշական դողերը ենթակա են համապատասխանության պարտադիր գնահատման:

(4-րդ կետը փոփ. 02.04.15 N 356- Ն)

II. ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ

ՕԴԱՃՆՇԱԿԱՆ ԴՈՂԵՐԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՂ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ՝ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐՈՎ

5. Օդաճնշական դող՝ ռետինագործվածքային առաձգական թաղանթ, որը նախատեսված է անիվների անվահեցի (օդագոտու) վրա տեղադրելու համար և ճնշման տակ լցված է գազով կամ օդով:

6. Դողերի տիպ՝ օդաճնշական դողեր, որոնք միմյանցից չեն տարբերվում՝ հետևյալ ասպեկտներով՝

1) արտադրող կազմակերպության,

2) դողերի չափի նշագրով,

3) օգտագործման կատեգորիայով՝

ա) մարդատար ավտոմեքենաների համար նախատեսված սովորական (ճանապարհային) կամ ձմեռային կամ ժամանակավոր օգտագործման համար,

բ) բեռնատար ավտոմեքենաների համար՝

նորմալ՝ նախատեսված սովորական ճանապարհների համար,

հատուկ՝ հատուկ նշանակության, օրինակ՝ խառը (ճանապարհներ և դրանցից դուրս օգտագործման համար) և (կամ) սահմանափակ արագությամբ օգտագործելու համար,

ձմեռային,

4) կառուցվածքով՝

ա) մարդատար ավտոմեքենաների համար՝ անկյունագծային, անկյունագծագոտևորային, շառավղային (ուժեղացված կամ բարձր կրող ունակության, ժամանակավոր կամ T տիպի ժամանակավոր օգտագործման պահուստային դողեր),

բ) բեռնատար ավտոմեքենաների համար՝ անկյունագծային, շառավղային,

5) արագության կատեգորիայի նշագրով,

6) կրող ունակության ինդեքսով,

7) դողի լայնակի կտրվածքով:

7. Ձմեռային դողեր՝ դողեր, որոնց պահպանաշերտի նկարը և կառուցվածքը, սովորական (ճանապարհային) դողերի հետ համեմատ, հատուկ նախատեսված են ցեխի, թարմ և թաց ձյան վրայով բարձր անցունակությունն ապահովելու համար:

8. Օդաճնշական դողերի կառուցվածք՝ դողերի կարկասի տեխնիկական բնութագրեր, որոնք ունեն հետևյալ հիմնական կառուցվածքները՝

1) անկյունագծային՝ կառուցվածք, որում դողերի հենքի թելերը հասնում են դողածածկի կողամասին և պահպանաշերտի միջին գծի նկատմամբ ուղղված են այնպես, որ կազմում են 90° -ից շատ ավելի փոքր իրար հաջորդող անկյուններ,

2) անկյունագծագոտևորային՝ անկյունագծային օդաճնշական դողերի կառուցվածք, որում կարկասները ձգվում են երկու կամ ավելի շերտերով՝ գործնականում չձգված հենքերից կազմված գոտիով՝ կազմելով կարկասի անկյանը մոտիկ իրար հաջորդող անկյուններ,

3) շառավղային՝ կառուցվածք, որի դողերի հենքի թելերը հասնում են դողածածկի կողամասին և հիմնականում դասավորված են պահպանաշերտի միջին գծի նկատմամբ 90° անկյան տակ, որոնց կարկասի շերտերը գործնականում սևեղվում են չձգվող անվահեցին,

4) ուժեղացված կամ բարձր կրող ունակություն՝ օդաճնշական դողերի կառուցվածք, որում կարկասները, համապատասխան ստանդարտ դողերի կարկասի համեմատ, ավելի ամուր են,

5) ժամանակավոր օգտագործման պահուստային դողեր՝ օդաճնշական դողեր, որոնք նախատեսված են երթևեկության նորմալ պայմաններում ցանկացած փոխադրական միջոցի վրա տեղադրման համար և երթևեկության սահմանափակ պայմաններում ժամանակավոր օգտագործման համար,

6) T տիպի ժամանակավոր օգտագործման պահուստային դողեր՝ ժամանակավոր օգտագործման դողերի տիպ նախատեսված, ստանդարտ և ուժեղացված դողերի հետ համեմատ, ավելի բարձր ներքին ճնշման դեպքում շահագործման համար:

9. Դողածածկի կողամաս՝ դողերի տարր, որի ձևը և կառուցվածքը թույլ է տալիս դրա հարմարեցումն անվահեցին և դողն իր վրա պահելուն:

10. Հենք՝ օդաճնշական դողի շերտերում գործվածք կազմող թելեր:

11. Շերտ՝ գոտի, որը կազմված է միմյանց նկատմամբ զուգահեռ դասավորված՝ ռետինապատված հենքի շերտերով:

12. Կարկաս՝ օդաճնշական դողերի մաս, որը չի համարվում պահպանաշերտ և ռետինե կողամաս ու փչված վիճակում բեռնվածությունը վերցնում է իր վրա:

13. Պահպանաշերտ՝ օդաճնշական դողի մաս, որը հպվում է գետնին: Այս մասը պաշտպանում է կարկասը մեխանիկական վնասվածքներից և նպաստում գետնի հետ անիվի շփմանը:

14. Կողամաս՝ օդաճնշական դողի մաս, որը տեղակայված է պահպանաշերտի և գոտու միջև՝ ծածկված անվահեցի եզրով:

15. Կողամասի ներքևի մաս՝ գոտի, որը տեղակայված է դողերի առավելագույն հատույթի և գոտու միջև՝ ծածկված անվահեցի եզրով:

16. Պահպանաշերտի ակոսիկներ՝ տարածություն երկու հարևան ելուստների միջև և (կամ) պահպանաշերտի նկարի քառակուսիներ:

17. Պրոֆիլի լայնություն (S)՝ փչած օդաճնշական դողի արտաքին կողամասերի միջև գծային տարածություն՝ առանց հաշվի առնելու մակնշվածքներով, դեկորատիվ կարերով կամ պաշտպանիչ շերտերով ստեղծված ելուստները:

18. Լայնության եզրաչափք՝ փչած օդաճնշական դողի արտաքին կողամասերի միջև գծային տարածություն՝ ներառյալ մակնշվածքները, դեկորատիվ և պաշտպանիչ շերտերը կամ ելուստները:

19. Պրոֆիլի բարձրություն (H)՝ տարածություն՝ հավասար դողերի արտաքին տրամագծի և անվահեցի միջև տարբերության կեսին:

20. Պրոֆիլի բարձրության հարաբերությունն իր լայնությանը (Ra)՝ պրոֆիլի բարձրության (H) հարաբերությունը պրոֆիլի անվանական լայնությանը (S_i)՝ արտահայտված տոկոսներով, ընդ որում, երկու չափերն էլ արտահայտվում են միևնույն չափման միավորով:

21. Արտաքին տրամագիծ (P)՝ փչած նոր դողի եզրաչափքային տրամագիծ:

22. Դողի չափերի նշագիր՝ նշագիր, որը ներառում է՝

1) պրոֆիլի անվանական լայնությունը (S)՝ արտահայտված միլիմետրերով՝ բացառությամբ դողերի այն տիպերի, որոնց նշագրերը տրված են սույն տեխնիկական կանոնակարգի 1-12-րդ աղյուսակների առաջին սյունակներում՝

ա) մարդատար ավտոմեքենաների դողերի համար՝ 1-3,

բ) բեռնատար ավտոմեքենաների դողերի համար՝ 4-12,

2) պրոֆիլի անվանական բարձրության հարաբերությունն իր լայնությանը՝ բացառությամբ դողերի այն տիպերի, որոնց նշագրերը տրված են սույն տեխնիկական կանոնակարգի 1-12-րդ աղյուսակներում՝

ա) մարդատար ավտոմեքենաների դողերի համար՝ 1-3,

բ) բեռնատար ավտոմեքենաների դողերի համար՝ 4-12.

Աղյուսակ 1

ԱՆԿՅՈՒՆԱԳԾԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ԴՈՂԵՐԻ (ԵՉՐՈՊԱԿԱՆ ԴՈՂԵՐԻ) ՉԱՓԵՐԻ ՆՇԱԳՐԵՐԸ ԵՎ ՉԱՓԵՐԸ

ՉԱՓԸ	ՉԱՓՄԱՆ ԱՆՎԱՀԵՑԻ ԼԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂԸ	ԵԶՐԱՉԱՓՔԱՅԻՆ ՏՐԱՄԱԳԻԾԸ, ՄՄ	ԴՈՂԻ ՊՐՈՖԻԼԻ ԼԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՄՄ	ԱՆՎԱՀԵՑԻ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ՉԱՓԸ, D, ՄՄ
ԳԵՐՑԱԾԻ ԸՆՇՄԱՆ ՍԵՐԻԱՅԻ				
4.80-10	3.5	490	128	254
5.20-10	3.5	508	132	254
5.20-12	3.5	558	132	305
5.60-13	4	600	145	330
5.90-13	4	616	150	330
6.40-13	4.5	642	163	350
5.20-14	3.5	612	132	356
5.60-14	4	626	145	356
5.90-14	4	642	150	356
6.40-14	4.5	666	163	356
5.60-15	4	650	145	381
5.90-15	4	668	150	381
6.40-15	4.5	692	163	381
6.70-15	4.5	710	170	381
7.10-15	5	724	180	381
7.60-15	5.5	742	193	381
8.20-15	6	760	213	381
ՑԱԾԻ ՊՐՈՖԻԼԻ ՍԵՐԻԱՅԻ				
5.50-12	4	552	142	305
6.00-12	4.5	574	156	305
7.00-13	5	644	178	330
7.00-14	5	668	178	356
7.50-14	5.5	688	190	356

8.00-14	6	702	203	356
6.00-15 L	4.5	650	156	381
ԳԵՐՑԱԾՐ ՊՐՈՖԻԼԻ ՍԵՐԻԱՅԻ				
155-13/6.15-13	4.5	582	157	330
165-13/6.45-13	4.5	600	167	330
175-13/6.95-13	5	610	178	330
155-14/6.15-14	4.5	608	157	356
165-14/6.45-14	4.5	626	167	356
175-14/6.95-14	5	638	178	356
185-14/7.35-14	5.5	654	188	356
195-14/7.75-14	5.5	670	198	356
ՈՒԼՏՐԱՑԱԾՐ ՊՐՈՖԻԼԻ ՍԵՐԻԱՅԻ				
5.9-10	4	483	148	254
6.5-13	4.5	586	166	330
6.9-13	4.5	600	172	330
7.3-13	5	614	184	330
1) ԵԶՐԱԶԱՓՔԱՅԻՆ ՏՐԱՄԱԳԾԻ ԵՒ ԴՈՂԻ ՊՐՈՖԻԼԻ ԼԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻ ՇԵՂՈՒՄՆԵՐԸ ՏՐՎԱԾ ԵՆ ՍՈՒՅՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԵՐԻ 52-ՐԴ ԵՒ 54-ՐԴ ԿԵՏԵՐՈՒ				
2) ԹՈՒՅԼԱՏՐՎՈՒՄ Է ԳԵՐՑԱԾՐ ՊՐՈՖԻԼԻ ՍԵՐԻԱՅԻ ԴՈՂԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՓԵՐԻ ՀԵՏԵՒՅԱԼ ՆՇԱԳՐՈՒՄՆԵՐԸ` 185-14/7,35-14 ԿԱՄ 185-14 ԿԱՄ 7.35-14 ԿԱՄ 7.35-14/185-14				

Աղյուսակ 2

**ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ՄԻԼԻՄԵՏՐԱԿԱՆ ՍԵՐԻԱՅԻ ԴՈՂԵՐԸ
(ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԴՈՂԵՐ)**

ԶԱՓԸ	ԶԱՓՄԱՆ ԱՆՎԱՀԵՑԻ ԼԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂԸ	ԵԶՐԱԶԱՓՔԱՅԻՆ ՏՐԱՄԱԳԻԾԸ, ՄՄ	ԴՈՂԻ ՊՐՈՖԻԼԻ ԼԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՄՄ	ԱՆՎԱՀԵՑԻ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԶԱՓԸ, D, ՄՄ
125 R 10	3.5	459	127	254
145 R 10	4	492	147	254
125 R 12	3.5	510	127	305
135 R 12	4	522	137	305
145 R 12	4	542	147	305
155 R 12	4.5	550	157	305
125 R 13	3.5	536	127	330
135 R 13	4	548	137	330
145 R 13	4	566	147	330
155 R 13	4.5	578	157	330
165 R 13	4.5	596	167	330
175 R 13	5	608	178	330

185 R 13	5.5	624	188	330
125 R 14	3.5	562	127	356
135 R 14	4	574	137	356
145 R 14	4	590	147	356
155 R 14	4.5	604	157	356
165 R 14	4.5	622	167	356
175 R 14	5	634	178	356
185 R 14	5.5	650	188	356
195 R 14	5.5	666	198	356
205 R 14	6	686	208	356
215 R 14	6	700	218	356
225 R 14	6.5	714	228	356
125 R 15	3.5	588	127	381
135 R 15	4	600	137	381
145 R 15	4	616	147	381
155 R 15	4.5	630	157	381
165 R 15	4.5	646	167	381
175 R 15	5	660	178	381
185 R 15	5.5	674	188	381
195 R 15	5.5	690	198	381
205 R 15	6	710	208	381
215 R 15	6	724	218	381
225 R 15	6.5	738	228	381
235 R 15	6.5	752	238	381
175 R 15	5	686	178	406
185 R 15	5.5	698	188	406
205 R 15	5	736	208	406

ԵԶՐԱԶԱՓՔԱՅԻՆ ՏՐԱՄԱԳԾԻ ԵՒ ԴՈՂԻ ՊՐՈՏԻԼԻ ԼԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻ ՇԵՂՈՒՄՆԵՐԸ ՏՐՎԱԾ ԵՆ ՍՈՒՅՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԻ 52-ՐԴ ԵՒ 54-ՐԴ ԿԵՏԵՐՈՒ

Աղյուսակ 3

ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ 45 ՍԵՐԻԱՅԻ TR 5՝ ԱՆՎԱՀԵՑՈՎ ԴՈՂԵՐԻ ԶԱՓԵՐԸ

Զափը	Զափման անվահեցի լայնությունը, մմ	Եզրաչափքը, մմ	Դողի պրոֆիլի լայնությունը, մմ
280/45 R 415	240	661	281

Աղյուսակ 4

ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ ԵՎ ԱՆԿՑՈՒՆԱԳԾԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ ԴՈՂԵՐԻ ԶԱՓԵՐԸ՝ ԿԱՊՎԱԾ ՆԻՍԻՒ 5՝ ԹԵՔՈՒԹՅԱՆ ԱՆԿՅԱՆ ԿԱՍ ՏԵՂԱԴՐՎԱԾ ՀԱՐԹ ԱՆՎԱՀԵՑԻ ՀԵՏ՝ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐՈՎ

Դողի չափի նշագիրը	Զափման անվահեցի	Անվահեցի անվանական	Արտաքին տրամագիծը, D, մմ	Պրոֆիլի լայնությունը,
----------------------	--------------------	-----------------------	-----------------------------	--------------------------

	լայնությունը՝ պայմանական միավորներով	տրամագիծը, d, մմ	S, մմ			
			շառավղա- յին կառուց- վածքի	անկյունա- գծային կառուց- վածքի	շառավղա- յին կառուց- վածքի	անկյունա- գծային կառուց- վածքի
ստանդարտ սերիայի						
4.00R8*	2,50	203	414	414	107	107
4.00R10*	3,00	254	466	466	108	108
4.00R12*	3,00	305	517	517	108	108
4.50R8*	3,50	203	439	439	125	125
4.50R10*	3,50	254	490	490	125	125
4.50R12*	3,50	305	545	545	125	128
5.00R8*	3,00	203	467	467	132	132
5.00R10*	3,50	254	516	516	134	134
5.00R12*	3,50	305	568	568	134	137
6.00R9	4,00	229	540	540	160	160
6.00R14C	4,50	356	626	625	158	158
6.00R16*	4,50	406	728	730	170	170
6.50R10	5,00	254	588	588	177	177
6.50R14C	5,00	356	640	650	170	172
6.50R16*	4,50	406	742	748	176	176
6.50R20*	5,00	508	860	-	181	-
7.00R12	5,00	305	672	672	192	192
7.00R14C	5,00	356	650	668	180	182
7.00R15*	5,00	381	746	752	197	198
7.00R16C	5,50	406	778	778	198	198
7.00R16	5,50	406	784	774	198	198
7.00R20	5,50	508	892	898	198	198
7.50R10	5,50	254	645	645	207	207
7.50R14C	5,50	356	686	692	195	192
7.50R15*	6,00	381	772	772	212	212
7.50R16*	6,00	406	802	806	210	210
7.50R17*	6,00	432	852	852	210	210
4.50R20	6,00	508	928	928	210	213
8.25R15	6,50	381	836	836	230	234
8.25R16	6,50	406	860	860	230	234
8.25R17	6,50	432	886	895	230	234
8.25R20	6,50	508	962	970	230	234
9.00R15	6,00	381	840	840	249	249
9.00R16*	6,50	406	912	900	246	252
9.00R20	7,00	508	1018	1012	258	256
10.00R15	7,50	381	918	918	275	275
10.00R20	7,50	508	1052	1050	275	275
10.00R22	7,50	559	1102	1102	275	275
11.00R16	6,50	406	980	952	279	272
11.00R20	8,00	508	1082	1080	286	291
11.00R22	8,00	559	1132	1130	286	291

11.00R24	8,00	610	1182	1180	286	291
12.00R20	8,50	508	1122	1120	313	312
12.00R22	8,50	559	1174	1174	313	312
12.00R24	8,50	610	1226	1220	313	312
13.00R20	9,00	508	1176	1170	336	342
14.00R20	10,00	508	1238	1238	370	375
14.00R24	10,00	610	1340	1340	370	375
16.00R20	13,00	508	1370	1370	446	446
80 սերիայի						
12/80R20	8,50	508	1008	-	305	-
13/80R20	9,00	508	1048	-	326	-
14/80R20	10,00	508	1090	-	350	-
14/80R24	10,00	610	1192	-	350	-
14.75/80R20	10,00	508	1124	-	370	-
15.5/80R20	10,00	508	1158	-	384	-
Համապիտանի ավտոմեքենաների դողեր՝ լայնացված անվահեցերի համար						
7.50 R 18MPT	5,50	457	885	-	208	
10.5 R 18MPT	9	457	905	276	270	
10.5 R 20MPT	9	508	955	276	270	
12.5 R 18MPT	11	457	990	330	325	
12.5 R 20MPT	11	508	1040	330	325	
14.5 R 20MPT	11	508	1095	362	355	
14.5 R 24MPT	11	610	1195	362	355	
1) Անկյունագծային կառուցվածքի դողերի վրա «R» տառի փոխարեն դրվում է «-» նշանը (օրինակ՝ 5.00-8):						
2) Դողերի չափերի նշագրերը՝ տրված աղյուսակում «*» նշանով, կարող են լրացված լինել C տառով (օրինակ՝ 6.00-16C):						

Աղյուսակ 5

**ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՈՎ ԴՈՂԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ՝ ՏԵՂԱԴՐՎԱԾ ԱՆՎԱՀԵՑԻ ՎՐԱ
ՆԻՍՏԻ 15ԹԵՔՈՒԹՅԱՆ ԱՆԿՑՈՒՆՈՎ**

Դողի չափի նշագիրը	Չափման անվահեցի լայնությունը՝ պայմանական միավորներով	Անվահեցի անվանական տրամագիծը, d, մմ	Անվահեցի արտաքին տրամագիծը, D, մմ	Պրոֆիլի լայնությունը՝ S, մմ
7 R 17,5	5,25	445	752	185
7 R 19,5	5,25	495	800	185
8 R 17,5	6,00	445	784	208
8 R 19,5	6,00	495	856	208
8 R 22,5	6,00	572	936	208
8,5 R 17,5	6,00	445	802	215
9 R 17,5	6,75	445	820	230
9 R 19,5	6,75	495	894	230
9 R 22,5	6,75	572	970	230
9,5 R 17,5	6,75	445	842	240

9,5 R 19,5	6,75	495	916	240
10 R 17,5	7,50	445	858	254
10 R 19,5	7,50	495	936	254
10 R 22,5	7,50	572	1020	254
11 R 22,5	8,25	572	1050	279
11 R 24,5	8,25	622	1100	279
12 R 22,5	9,00	572	1084	300
13 R 22,5	9,75	572	1124	320
15 R 19,5	11,75	495	998	387
15 R 22,5	11,75	572	1074	387
16,5 R 19,5	13,00	495	1046	425
16,5 R 22,5	13,00	572	1122	425
18 R 19,5	14,00	572	1158	457
18 R 22,5	-	-	-	-
70 սերիայի				
10/70 R 22,5	7,50	572	928	254
11/70 R 22,5	8,25	572	962	279
12/70 R 22,5	9,00	572	1000	305
13/70 R 22,5	9,75	572	1033	330
Դոդերի 7R 17,5 և 8R 17,5 չափերի նշագրերը աղյուսակում կարող են լրացված լինել C տառով (օրինակ՝ 7 R 17,5 C):				

Աղյուսակ 6

ԹԵԹԵՎ ԲԵՌՆԱՏԱՐ ԱՎՏՈՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ ԵՎ ԱՆԿՑՈՒՆԱԳԾԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ ԴՈՂԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ

Դոդի չափի նշագիրը	Չափման անվանողի լայնությունը՝ պայմանական միավորներով	Անվանողի անվանական տրամագիծը, d, մմ	Արտաքին տրամագիծը, D, մմ		Պրոֆիլի լայնությունը, S, մմ	
			շառավղային կառուցվածքի	անկյունագծային կառուցվածքի	շառավղային կառուցվածքի	անկյունագծային կառուցվածքի
Մետրական նշագրերը						
145 R 10C	4,00	254	492	-	147	-
145 R 12C	4,00	305	542	-	147	-
145 R 13C	4,00	330	566	-	147	-
145 R 14C	4,00	356	590	-	147	-
145 R 15C	4,00	381	616	-	147	-
155 R 12C	4,50	305	550	-	157	-
155 R	4,50	330	578	-	157	-

13C						
155 R 14C	4,50	356	604	-	157	-
165 R 13C	4,50	330	596	-	167	-
165 R 14C	4,50	356	622	-	167	-
165 R 15C	4,50	381	646	-	167	-
175 R 13C	5,00	330	608	-	178	-
175 R 14C	5,00	356	634	-	178	-
175 R 16C	5,00	406	684	-	178	-
185 R 13C	5,50	330	624	-	188	-
185 R 14C	5,50	356	650	-	188	-
185 R 15C	5,50	381	674	-	188	-
195 R 14C	5,50	356	666	-	198	-
195 R 15C	5,50	381	690	-	198	-
195 R 16C	5,50	406	716	-	198	-
205 R 14C	6,00	356	686	-	208	-
205 R 15C	6,00	381	710	-	208	-
205 R 16C	6,00	406	736	-	208	-
215 R 14C	6,00	356	700	-	218	-
215 R 15C	6,00	381	724	-	218	-
215 R 16C	6,00	406	750	-	218	-
245 R 16C	7,00	406	798	798	248	248
17 R 15C	5,00	381	678	-	178	-
17 R 380C	5,00	381	678	-	178	-
17 R 400C	150 մմ	400	698	-	186	-
19 R 400C	150 մմ	400	728	-	200	-
Պայմանական միավորներով նշագրերը						
5.60 R	4,00	305	570	572	150	148

12C						
6.40 R 13C	5,00	330	648	640	172	172
6.70 R 13C	5,00	330	660	662	180	180
6.70 R 14C	5,00	356	688	688	180	180
6.70 R 15C	5,00	381	712	714	180	180

Անկյունագծային կառուցվածքի դողերի վրա R տառի փոխարեն դրվում է «->» նշանը (օրինակ՝ 145-10C)

Աղյուսակ 7

**ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ ԵՎ ԱՆԿՅՈՒՆԱԳԾԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ ՀԱՏՈՒԿ
ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԴՈՂԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ**

Դողի չափի նշագիրը	Չափման անվաճեցի լայնությունը՝ պայմանական միավորներով	Անվաճեցի անվանական տրամագիծը, d, մմ	Արտաքին տրամագիծը, D, մմ	Պրոֆիլի լայնությունը՝ S, մմ
Պայմանական միավորներով նշագրերը				
15 x 4 1/2-8	3,25	203	385	122
16 x 6-8	4,33	203	425	152
18 x 7	4,33	203	462	173
18 x 7-8	4,33	203	462	173
21 x 8-9	6,00	229	535	200
21 x 4	2,32	330	565	113
22 x 4 1/2	3,11	330	595	132
23 x 5	3,75	330	635	155
23 x 9-10	6,50	254	595	225
24 x 7.50-13	6,00	330	597	191
25 x 6	3,75	330	680	170
27 x 8.50-14	7,00	356	674	218
27 x 10-12	8,00	305	690	255
28 x 8.50-15	7,00	381	699	218
28 x 9-15	7,00	381	707	216
29 9.50-15	7,50	381	724	240
30 x 9.50-15	7,50	381	750	240
31 x 10.50-15	8,50	381	775	268
31 x 11.50-15	9,00	381	775	290
31 x 13.50-15	11,00	381	775	345
31 x 15.50-15	12,00	381	775	390
32 x 11.50-15	9,00	381	801	290
33 x 12.50-15	10,00	381	826	318
35 x 12.50-15	10,00	381	877	318
37 x 12.50-15	10,00	381	928	318

37 x 14.50-15	12,00	381	928	372
Մետրական նշագրեր				
200-15	6,50	381	730	205
250-15	7,50	381	735	250
300-15	8,00	381	840	300
Շառավղային կառուցվածքի դողերի վրա «-» նշանի փոխարեն դրվում է R տառը (օրինակ՝ 15 x 41/2 R8):				

Աղյուսակ 8

ՈՉ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԹԵԹԵՎ ԲԵՌՆԱՏԱՐ ԱՎՏՈՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ ԵՎ ԱՆԿՅՈՒՆԱԳԾԱՅԻՆ (ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ) ԴՈՂԵՐԻ ՉԱՓԵՐՆ

Դողի չափի նշագիրը	Չափման անվազեցի լայնության կողը	Գոտու անվանական տրամագիծը, d, մմ	Արտաքին տրամագիծը, D, մմ		Պրոֆիլի լայնությունը, S, մմ
			նորմալ	ձմեռային	
6.00-16LT	4.50	406	732	743	173
6.50-16LT	4.50	406	755	767	182
6.70-16LT	5.00	406	722	733	191
7.00-13LT	5.00	330	647	658	187
7.00-14LT	5.00	356	670	681	187
7.00-15LT	5.50	381	752	763	202
7.00-16LT	5.50	406	778	788	202
7.10-15LT	5.00	381	738	749	199
7.50-15LT	6.00	381	782	794	220
7.50-16LT	6.00	406	808	819	220
8.25-16LT	6.50	406	859	869	241
9.00-16LT	6.50	406	890	903	257
G78-15LT	6.00	381	711	722	212
H78-15LT	6.00	381	727	739	222
L78-15LT	6.50	381	749	760	236
L78-16LT	6.50	406	775	786	236
7-14.5LT*	6.00	368	677	-	185
8-14.5LT*	6.00	368	707	-	203
9-14.5LT*	7.00	368	711	-	241
7-17.5LT	5.25	445	758	769	189
8-17.5LT	5.25	445	788	799	199

- 1) Շառավղային կառուցվածքի դողերը նշագրվում են R տառով՝ «-» նշանի փոխարեն (օրինակ՝ 6.00 R 16LT):
- 2) Արտաքին առավելագույն տրամագծի (D_{max}) հաշվարկման համար b գործակիցն ընդունվում է 1,08-ին հավասար:
- 3) Պրոֆիլի ընդհանուր լայնությունը կարող է գերազանցել սույն աղյուսակում տրված արժեքը՝ 8%-ից ոչ ավելի:
- 4) Դողերի չափերի նշագիրը՝ տրված աղյուսակում «*» նշանով, LT-ի փոխարեն կարող է օգտագործվել MH (օրինակ՝ 7-14,5 MH):

ՈՉ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԹԵԹԵՎ ՓՈԽԱԴՐԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԱՆԿՅՈՒՆԱԳԾԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ ԴՈՂԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ

ԴՈՂԻ ՉԱՓԻ ՆՇԱԳԻՐԸ	ՉԱՓՄԱՆ ԱՆՎԱՀԵՑԻ ԼԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂԸ	ԱՆՎԱՀԵՑԻ ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԳԻԾԸ, D, ՄՄ	ԱՐՏԱՔԻՆ ՏՐԱՄԱԳԻԾԸ, D, ՄՄ		ՊՐՈՑԻԼԻ ԼԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆԸ, S, ՄՄ
			ՆՈՐՄԱԼ	ՁՄԵՌԱՅԻՆ	
9-15LT	8,00	381	744	755	254
10-15LT	8,00	381	773	783	264
11-15LT	8,00	381	777	788	279
24 X 7,50-13LT	6	330	597	604	191
27 X 8,50-14LT	7	356	674	680	218
28 X 8,50-15LT	7	381	699	705	218
29 X 9,50-15LT	7,5	381	724	731	240
31 X 10,50-15LT	8,5	381	775	781	268
31 X 11,50-15LT	9	381	775	781	290
31 X 13,50-15LT	11	381	775	781	345
31 X 15,50-15LT	12	381	775	781	390
32 X 11,50-15LT	9	381	801	807	290
33 X 12,50-15LT	10	381	826	832	318
35 X 12,50-15LT	10	381	877	883	318
37 X 12,50-15LT	10	381	928	934	318
37 X 14,50-15LT	12	381	928	934	372
8,00-16,5LT	6,00	419	720	730	203
8,75-16,5LT	6,75	419	748	759	222
9,50-16,5LT	6,75	419	776	787	241
10-16,6LT	8,25	419	762	773	264
12-16,5LT	9,75	419	818	831	307
30 X 9,50-16,5LT	7,50	419	750	761	240
31 X 10,50-16,5LT	8,25	419	775	787	266
33 X 12,50-16,5LT	9,75	419	826	838	315

37 X 12,50-16,5LT	9,75	419	928	939	315
37 X 14,50-16,5LT	11,25	419	928	939	365

1) ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ԴՈՂԵՐԸ ՆՇԱԳՐՎՈՒՄ ԵՆ R ՏԱՌՈՎ՝ «-» ՆՇԱՆԻ ՓՈՒՄԱՐԵՆ (ՕՐԻՆԱԿ՝ 24 X 7,50 R 13LT):

2) ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ՏՐԱՄԱԳԾԻ (D_{MAX}) ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ՀԱՄԱՐ B ԳՈՐԾԱԿԻՅՆ ԸՆԴՈՒՆՎՈՒՄ Է 1,07-ԻՆ ՀԱՎԱՍԱՐ:

3) ՊՐՈՖԻԼԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԼԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՐՈՂ Է ԳԵՐԱԶԱՆՑԵԼ ՍՈՒՅՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿՈՒՄ ՏՐՎԱԾ ԱՐԺԵՔԸ՝ 7%-ԻՑ ՈՉ ԱՎԵԼԻ:

Աղյուսակ 10

5° ԹԵՔՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԿԱՄ ՀԱՐԹ ԱՆՎԱՀԵՅՆՐԻ ՎՐԱ ՏԵՂԱԴՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՆՇԱԳՐԵՐՈՎ ԱՆԿՅՈՒՆԱԳԾԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐՈՎ ԴՈՂԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ

Դողի չափի նշագիրը	Չափման անվանեցի լայնությունը՝ պայմանական միավորներով	Անվանեցի անվանական տրամագիծը, d, մմ	Արտաքին տրամագիծը, D, մմ			Պրոֆիլի լայնությունը՝ S, մմ
			նորմալ		ձևաչափի	
			ճանապարհային պահպանաշերտով	հաստացված պահպանաշերտով		
6,50-20	5	508	878	-	893	184
7,00-15TR	5,5	381	777	-	792	199
7,00-18	5,5	457	853	-	868	199
7,00-20	5,5	508	904	-	919	199
7,50-15TR	6	381	808	-	825	215
7,50-17	6	432	859	-	876	215
7,50-18	6	457	884	-	901	215
7,50-20	6	508	935	-	952	215
8,25-15TR	6,5	381	847	855	856	236
8,25-20	6,5	508	974	982	992	236
9,00-15TR	7	381	891	904	911	259
9,00-02	7	508	1019	1031	1038	259
10,00-15TR	7,5	381	927	940	946	278
10,00-20	7,5	508	1054	1067	1073	278
10,00-22	7,5	559	1104	1118	1123	278
11,00-20	8	508	1085	1099	1104	293
11,00-22	8	559	1135	1150	1155	293
11,00-24	8	610	1186	1201	1206	293
11,50-20	8	508	1085	1099	1104	296
12,00-20	8,5	508	1125	-	1146	315
12,00-24	8,5	610	1226	-	1247	315
14,00-20	10	508	1241	-	1266	375
14,00-24	10	610	1343	-	1368	375

1) Շառավղային կառուցվածքի դողերը նշագրվում են R տառով՝ «-» նշանի փոխարեն

(օրինակ՝ 6,50 R20):

2) Արտաքին առավելագույն տրամագծի (D_{max}) հաշվարկման համար b գործակիցն ընդունվում է 1,06-ին հավասար:

3) Պրոֆիլի ընդհանուր լայնությունը կարող է գերազանցել սույն աղյուսակում տրված արժեքը՝ 6%-ից ոչ ավելի:

Աղյուսակ 11

**ԱՆԿՅՈՒՆԱԳԾԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ ՀԱՏՈՒԿ
ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՆՇԱԳՐՈՎ ԴՈՂԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ**

Դողի չափը նշագիրը	Գոտու չափման լայնությունը՝ պայմանական միավորներով	Գոտու անվանական տրամագիծ, d, մմ	Արտաքին տրամագիծը, D, մմ		Պրոֆիլի լայնությունը, S, մմ
			անիվը տանող պահպանա- շերտով	հաստացված պահպա- նաշերտով	
10,00-20ML	7,5	508	1073	1099	278
11,00-22ML	8	559	1155	1182	293
13,00-24ML	9	610	1302	-	340
14,00-20ML	10	508	1266	-	375
14,00-24ML	10	610	1368	-	375
15-19,5ML	11,75	495	1019	-	389
24 R 21	18	533	1372	-	610

1) Արտաքին առավելագույն տրամագծի (D_{max}) հաշվարկման համար b գործակիցն ընտրվում է 1,06-ին հավասար:

2) Պրոֆիլի ընդհանուր լայնությունը կարող է գերազանցել սույն աղյուսակում տրված արժեքը՝ 8%-ից ոչ ավելի:

Աղյուսակ 12

**ԱՆԿՅՈՒՆԱԳԾԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ ԱՆՎԱՀԵՑԻ ՎՐԱ
15°ԹԵՔՈՒԹՅԱՄԲ ՏԵՂԱԴՐՎԱԾ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՆՇԱԳՐԵՐՈՎ ԴՈՂԵՐԻ ՉԱՓԵՐԸ**

Դողի չափի նշագիրը	Չափման անվաճեցի լայնու- թյունը՝ պայմանական միավորներով	Անվաճեցի անվանական տրամագիծը, d, մմ	Արտաքին տրամագիծը, D, մմ			Պրոֆիլի լայնու- թյունը՝ S, մմ
			նորմալ		ձմեռային	
			ճանապար- հային պահպանա- շերտով	հաստացված պահպանա- շերտով		
8-19,5	6,00	495	859	-	876	203
8-22,5	6,00	572	935	-	952	203
9-22,5	6,75	572	974	98	992	229
10-22,5	7,50	72	1019	1031	1038	254
11-22,5	8,25	572	1054	1067	1073	279
11-24,5	8,25	622	1104	1118	1123	279
12-22,5	9,00	572	1085	1099	1104	300

12-22,5	9,00	622	1135	1150	1155	300
12-24,5	9,00	572	1085	1099	1104	302
12,5-22,5	9,00	622	1135	1150	1155	302
12,5-24,5						
14-17,5	10,50	445	907	-	921	349 (-)
15-19,5	11,75	495	1005	-	1019	389 (-)
15-22,5	11,75	572	1082	-	1095	389 (-)
16,5-22,5	13,00	572	1128	-	1144	425 (-)
18-19,5	14,00	495	1080	-	1096	457 (-)
18-22,5	14,00	572	1158	-	1172	457 (-)

1) Շառավղային կառուցվածքի դողերը նշագրվում են R տատով՝ «-» նշանի փոխարեն (օրինակ՝ 8 R19,5):

2) Արտաքին առավելագույն տրամագծի (D_{max}) հաշվարկման համար b գործակիցն ընդունվում է 1,05-ին հավասար:

3) Պրոֆիլի ընդհանուր լայնությունը կարող է գերազանցել սույն աղյուսակում տրված արժեքը՝ 6%-ից ոչ ավելի: Պրոֆիլի ընդհանուր լայնությունը սահմանված «-» նշանով կարող է գերազանցել այդ արժեքը՝ 5%-ից ոչ ավելի:

Աղյուսակ 13

ԲԵՌՆԱՏԱՐ ԱՎՏՈՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԴՈՂԵՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԹՎԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ

Անվաճեցի անվանական տրամագծի պայմանական միավորը (պայմանական թիվը, d)	Պայմանական թվի արժեքը, d, մմ	Անվաճեցի անվանական տրամագծի պայմանական միավորը (պայմանական թիվը, d)	Պայմանական թվի արժեքը, d, մմ
8	203		
9	229		
10	254	14,5	368
11	279	16,5	419
12	305	17,5	445
13	330	19,5	495
14	356	20,5	521
15	381	22,5	572
16	406	24,5	622
17	432		
18	457		
19	482		
20	508	26	660
21	533	28	711
22	559	30	762
23	610		
25	-		

5) T տառը՝ դրված մարդատար մեքենաների ժամանակավոր օգտագործման պահուստային դողերի պրոֆիլի անվանական լայնությունից առաջ:

23. Սույն տեխնիկական կանոնակարգի 8-12-րդ աղյուսակներում թվարկված արտաքին

տրամագծերով դողերը նախատեսված են օգտագործման տարբեր կատեգորիաների (սովորական, ձմեռային, հատուկ) ճանապարհների համար:

24. Անվահեց (օղագոտի)՝ օդախցիկով կամ առանց օդախցիկի դողերի հիմք, որի վրա հենված են դողերի կողամասերը:

25. Անվահեցի անվանական տրամագիծ, d՝ օղագոտու տրամագիծ, որի վրա հավաքվում է դողը:

26. Տեսական անվահեց (բեռնատար ավտոմեքենաների դողերի)՝ անվահեց, որի լայնությունը x անգամ մեծ է դողի պրոֆիլի անվանական լայնությունից:

Տեսական անվահեցի արժեքը (x) նշում է դողեր արտադրող կազմակերպությունը:

27. Չափման անվահեց՝ անվահեց, որի վրա տեղադրվում են դողերը՝ դրանց չափերն ստուգելու համար:

28. Փորձարկման անվահեց՝ անվահեց, որի վրա տեղադրում են դողերը, բեռնվածությունից և արագությունից կախված, դրանց ամրության փորձարկումները կատարելու համար:

29. Պոկում՝ պահպանաշերտից ռետինի կտորների անջատում:

30. Հենքի շերտատում՝ հենքի անջատում իրեն շրջապատող ռետինաձածկույթից:

31. Շերտերի շերտատում՝ հարևան շերտերը միմյանցից անջատում:

32. Պահպանաշերտի շերտատում՝ կարկասից պահպանաշերտի անջատում:

33. Պահպանաշերտի մաշվածության ցուցիչ՝ պահպանաշերտի ակոսների ներքին ելուն՝ նախատեսված դրա մաշվածության աստիճանը տեսողաբար որոշելու համար:

34. Կրող ունակության ինդեքս՝ մարդատար ավտոմեքենաների դողերի համար՝ թիվ, որը բնութագրվում է վերահսկման առավելագույն զանգվածով, ըստ որի շահագործման ժամանակ հաշվարկված են դողերը՝ արտադրող կազմակերպության կողմից սահմանված օգտագործման պահանջներին համապատասխան:

Կրող ունակության ինդեքսը, կախված մարդատար ավտոմեքենաների առավելագույն զանգվածից, տրված է 14-րդ աղյուսակում.

Աղյուսակ 14

ՄԱՐԴԱՏԱՐ ԱՎՏՈՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԴՈՂԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԿՐՈՂ ՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆԴԵՔՍԸ (LI)՝ ԿԱԽՎԱԾ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ԶԱՆԳՎԱԾԻՑ (KG), ԿԳ

Li	kg	Li	kg	Li	kg	Li	kg
0	45	31	109	61	257	91	615
1	46,2	32	112	62	265	92	630
2	47,5	33	115	63	272	93	650
3	48,7	34	118	64	280	94	670
4	50	35	121	65	290	95	690
5	51,5	36	125	66	300	96	710
6	53	37	128	67	307	97	730
7	54,5	38	132	68	315	98	750
8	56	39	136	69	325	99	775
9	58	40	140	70	335	100	800
10	60	41	145	71	345	101	825
11	61,5	42	150	72	355	102	850
12	63	43	155	73	365	103	875
13	65	44	160	74	375	104	900
14	67	45	165	75	387	105	925

15	69	46	170	76	400	106	950
16	71	47	175	77	412	107	975
17	73	48	180	78	425	108	1000
18	75	49	185	79	437	109	1030
19	77,5	50	190	80	450	110	1060
20	80	51	195	81	462	111	1090
21	82,5	52	200	82	475	112	1120
22	85	53	206	83	487	113	1150
23	87,5	54	212	84	500	114	1180
24	90	55	218	85	515	115	1215
26	95	57	230	87	545	117	1285
27	97,5	58	236	88	560	118	1320
28	100	59	243	89	580	119	1360
29	103	60	250	90	600	120	1400
30	106						

35. Կրող ունակության ինդեքս՝ բեռնատար ավտոմեքենաների դողերի համար՝ բեռնվածությունը ցույց տվող մեկ կամ երկու թիվ, որը կարող է դիմանալ մեկ կամ կրկնակի դողերի տվյալ կատեգորիայի արագությանը համապատասխանող արագությանը և դողերի շահագործման ժամանակ դողերի օգտագործումը հավաստող արտադրող կազմակերպության կողմից սահմանված պահանջներին:

Դողերի տվյալ տիպերը կարող են ունենալ մեկ կամ մի քանի կրող ունակության մեկ կամ մի քանի ինդեքսներ՝ կապված սույն տեխնիկական կանոնակարգի 63-րդ կետով սահմանված պահանջը կիրառելու կամ չկիրառելու հետ:

Կրող ունակության ինդեքսը, կախված համապատասխան առավելագույն զանգվածից, տրված է 15-րդ աղյուսակում.

Աղյուսակ 15

ԲԵՌՆԱՏԱՐ ԱՎՏՈՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԴՈՂԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԿՐՈՂ ՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆԴԵՔՍԸ (LI)՝ ԿԱԽՎԱԾ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ԶԱՆԳՎԱԾԻՑ (KG), ԿԳ

Li	kg	Li	kg
60	250	130	1900
61	257	131	1950
62	265	132	2000
63	272	133	2060
64	280	134	2120
65	290	135	2180
66	300	136	2240
67	307	137	2300
68	315	138	2360
69	325	139	2430
70	335	140	2500
71	345	141	2575
72	355	142	2650
73	365	143	2725

74	375	144	2800
75	387	145	2900
76	400	146	3000
77	412	147	3075
78	425	148	3150
79	437	149	3250
80	450	150	3350
81	462	151	3450
82	475	152	3550
83	487	153	3650
84	500	154	3750
85	515	155	3875
86	530	156	4000
87	545	157	4125
88	560	158	4250
89	580	159	4375
90	600	160	4500
91	615	161	4625
92	630	162	4750
93	650	163	4875
94	670	164	5000
95	690	165	5150
96	710	166	5300
97	730	167	5450
98	750	168	5600
99	775	169	5800
100	800	170	6000
101	825	171	6150
102	850	172	6300
103	875	173	6500
104	900	174	6700
105	925	175	6900
106	950	176	7100
107	975	177	7300
108	1000	178	7500
109	1030	179	7750
110	1060	180	8000
111	1090	181	8250
112	1120	182	8500
113	1150	183	8750
114	1180	184	9000
115	1215	185	9250
116	1250	186	9500
117	1285	187	9750
118	1320	188	10000
119	1360	189	10300
120	1400	190	10600

121	1450	191	10900
122	1500	192	11200
123	1550	193	11500
124	1600	194	11800
125	1650	195	12150
126	1700	196	12500
127	1750	197	12850
128	1800	198	13200
129	1850	199	13600
		200	14000

36. Արագության կատեգորիա՝ մարդատար ավտոմեքենաների այն առավելագույն արագությունները, որոնց կարող են դիմանալ դողերը, 16-րդ աղյուսակում տրված են արագության կատեգորիայի նշագրի միջոցով.

Աղյուսակ 16

ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՆ՝ ԸՍՏ ՄԱՐԴԱՏԱՐ ԱՎՏՈՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՆ

Արագության կատեգորիայի նշագիրը	Առավելագույն արագությունը, կմ/ժ
L	120
M	130
N	140
P	150
Q	160
R	170
S	180
T	190
U	200
H	210
V	240
W	270
Y	300

37. Արագության կատեգորիա՝ բեռնատար ավտոմեքենաների այն համապատասխան արագությունները, որոնց կարող են դիմանալ դողերը, 17-րդ աղյուսակում տրված են արագության կատեգորիայի նշագրի միջոցով.

Աղյուսակ 17

ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՆ՝ ԸՍՏ ԲԵՌՆԱՏԱՐ ԱՎՏՈՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՆ

Արագության կատեգորիայի նշագիրը	Համապատասխան արագությունը, կմ/ժ	Արագության կատեգորիայի նշագիրը	Համապատասխան արագությունը, կմ/ժ
--------------------------------	---------------------------------	--------------------------------	---------------------------------

F	80	P	150
G	90	Q	160
J	100	R	170
K	110	S	180
L	120	T	190
M	130	U	200
N	140	H	210
		V	240

38. Պահպանաշերտի ակոսների նկար՝

1) հիմնական ակոսներ՝ լայն ակոսներ՝ տեղակայված դողերի պահպանաշերտերի կենտրոնական մասում, որում կան պահպանաշերտի մաշվածության ցուցիչներ,

2) լրացուցիչ ակոսներ՝ պահպանաշերտի օժանդակ ակոսների նկարներ, որոնք կարող են անհետանալ դողերի ծառայության ժամկետների ընթացքում:

Օդաճնշական դողի կառուցվածքային նկարը տրված է սույն տեխնիկական կանոնակարգի ձևում:

39. Դողերի առավելագույն բեռնվածության ցուցանիշ՝ մարդատար ավտոմեքենաների դողերի համար՝ առավելագույն զանգված, որի համար հաշվարկված են դողերը՝

1) 210 կմ/ժ չգերազանցող արագության համար բեռնվածության առավելագույն ցուցանիշը չպետք է գերազանցի դողերի կրող ունակության ինդեքսին համապատասխանող արժեքը:

2) 210 կմ/ժ-ից բարձր, բայց 240 կմ/ժ չգերազանցող (V արագության կատեգորիայի դողեր) արագությունների համար բեռնվածության առավելագույն ցուցանիշները՝ հաշվի առնելով փոխադրական միջոցները, որոնց վրա տեղադրվում են դողերը, չպետք է գերազանցեն դողերի կրող ունակության ինդեքսին համապատասխանող և 18-րդ աղյուսակում տրված արագության առավելագույն արժեքները՝ արտահայտված տոկոսներով.

Աղյուսակ 18

**210 ԿՄ/Ժ-ԻՑ ԲԱՐՁՐ, ԲԱՅՑ 240 ԿՄ/Ժ ՉԳԵՐԱԶԱՆՑՈՂ ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԲԵՆՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇԸ**

Առավելագույն արագությունը, կմ/ժ	Բեռնվածությունը, %
215	98,5
220	97
225	95,5
230	94
235	92,5
240	91

Միջանկյալ արագության առավելագույն արժեքի համար թույլատրվում է կիրառել բեռնվածության առավելագույն ցուցանիշի միջարկման գծային մեթոդը:

3) 240 կմ/ժ-ից բարձր արագությունների համար (W արագության կատեգորիայի դողեր) բեռնվածության առավելագույն ցուցանիշները՝ հաշվի առնելով փոխադրական միջոցները, որոնց վրա տեղադրվում են դողերը, չպետք է գերազանցեն կրող ունակության ինդեքսին համապատասխանող և 19-րդ աղյուսակում տրված արագության առավելագույն արժեքը՝ արտահայտված տոկոսներով.

240 ԿՄ/Ժ-ԻՑ ԲԱՐՁՐ ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇԸ

Առավելագույն արագությունը, կմ/ժ	Բեռնվածությունը, %
240	100
250	95
260	90
270	85

Միջանկյալ արագության առավելագույն արժեքի համար թույլատրվում է կիրառել բեռնվածության առավելագույն ցուցանիշի միջարկման գծային մեթոդը,

4) 270 կմ/ժ-ից բարձր արագության համար (Y արագության կատեգորիայի դոդեր) բեռնվածության առավելագույն ցուցանիշը՝ հաշվի առնելով փոխադրական միջոցները, որոնց վրա տեղադրվում են դոդերը, չպետք է գերազանցի դոդերի կրող ունակության ինդեքսի տոկոսային մասին համապատասխանող և 20-րդ աղյուսակում տրված արագության առավելագույն արժեքը.

270 ԿՄ/Ժ-ԻՑ ԲԱՐՁՐ ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇԸ

Առավելագույն արագությունը, կմ/ժ	Բեռնվածությունը, %
270	100
280	95
290	90
300	85

5) 60 կմ/ժ-ից չգերազանցող արագության համար բեռնվածության առավելագույն ցուցանիշը՝ հաշվի առնելով փոխադրական միջոցները, որոնց վրա տեղադրվում են դոդերը, չպետք է գերազանցի դոդերի կրող ունակությանը համապատասխանող զանգվածի տոկոսային մասը և 21-րդ աղյուսակում տրված հաշվարկային առավելագույն արագությանը.

60 ԿՄ/Ժ-ԻՑ ԶԳԵՐԱԶԱՆՑՈՂ ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇԸ

Առավելագույն արագությունը, կմ/ժ	Բեռնվածության առավելագույն ցուցանիշը, %
25	142
30	135
40	125
50	115
60	110

6) 300 կմ/ժ-ից բարձր արագության համար բեռնվածության առավելագույն ցուցանիշը՝ հաշվի առնելով դողերի առավելագույն արագությունը, չպետք է գերազանցի դողեր արտադրող կազմակերպության կողմից սահմանված զանգվածը:

Միջանկյալ արագությունների համար՝ 300 կմ/ժ և առավելագույն արագության միջև ընկած թույլատրվում է դողեր արտադրող կազմակերպությանը կիրառել բեռնվածության առավելագույն ցուցանիշի միջարկման գծային մեթոդը:

40. Արագությունից կախված բեռնվածության փոփոխության աղյուսակ՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 22-րդ աղյուսակ, որտեղ, կրող ունակության ինդեքսից և անվանական արագության նշագրում նշված բեռնվածության փոփոխությունից կախված, կարող են դիմանալ բեռնատար ավտոմեքենաների դողերը՝ նշագրի անվանական արագությունից տարբերվող արագության դեպքում: Կրող ունակության լրացուցիչ ինդեքսի և սույն կանոնակարգի 63-րդ կետի հիման վրա ստացված արագության կատեգորիայի դեպքում բեռնվածության փոփոխությունները գործող չեն:

Աղյուսակ 22

ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԿԱԽՎԱԾ ԲԵՌՆԱՏԱՐ ԱՎՏՈՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ ԵՎ ԱՆԿՑՈՒՆԱԳԾԱՅԻՆ ԴՈՂԵՐԻ ԿՐՈՂ ՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

Դողերի կրող ունակության փոփոխությունը, %										
արագություն, կմ/ժ	բեռնվածության բոլոր ինդեքսները				բեռնվածության ինդեքսները ≥122		բեռնվածության ինդեքսները ≤121			
	արագության կատեգորիայի նշագիրը				արագության կատեգորիայի նշագիրը		արագության կատեգորիայի նշագիրը			
	F	G	J	K	L	M	L	M	N	P
0	+150	+150	+150	+150	+150	+150	+110	+110	+110	+110
5	+110	+110	+110	+110	+110	+110	+90	+90	+90	+90
10	+80	+80	+80	+80	+80	+80	+75	+75	+75	+75
15	+65	+65	+65	+65	+65	+65	+60	+60	+60	+60
20	+50	+50	+50	+50	+50	+50	+50	+50	+50	+50
25	+35	+35	+35	+35	+35	+35	+42	+42	+42	+42
35	+19	+19	+19	+19	+19	+19	+29	+29	+29	+29
40	+15	+15	+15	+15	+15	+15	+25	+25	+25	+25
45	+13	+13	+13	+13	+13	+13	+22	+22	+22	+22
50	+12	+12	+12	+12	+12	+12	+20	+20	+20	+20
55	+11	+11	+11	+11	+11	+11	+17,5	+17,5	+17,5	+17,5
60	+10	+10	+10	+10	+10	+10	+15,0	+15,0	+15,0	+15,5
65	+7,5	+8,5	+8,5	+8,5	+8,5	+8,5	+13,5	+13,5	+13,5	+13,5
70	+5,0	+7,0	+7,0	+7,0	+7,0	+7,0	+12,5	+12,5	+12,5	+12,5
75	+2,5	+5,5	+5,5	+5,5	+5,5	+5,5	+11,0	+11,0	+11,0	+11,0
80	0	+4,0	+4,0	+4,0	+4,0	+4,0	+10,0	+10,0	+10,0	+10,0
85	-3	+2,0	+3,0	+3,0	+3,0	+3,0	+8,5	+8,5	+8,5	+8,5
90	-6	0	+2,0	+2,0	+2,0	+2,0	+7,5	+7,5	+7,5	+7,5
95	-10	-2,5	+1,0	+1,0	+1,0	+1,0	+6,5	+6,5	+6,5	+6,5

100	-15	-5	0	0	0	0	+5,0	+5,0	+5,0	+5,0
105		-8	-2	0	0	0	+3,75	+3,75	+3,75	+3,75
110		-13	-4	0	0	0	+2,5	+2,5	+2,5	+2,5
115			-7	-3	0	0	+1,25	+1,25	+1,25	+1,25
120			-12	-7	0	0	0	0	0	0
125						0	-2,5	0	0	0
130						0	-5,0	0	0	0
135							-7,5	-2,5	0	0
140							-10	-5	0	0
145								-7,5	-2,5	0
150								-10,0	-5,0	0
155									-7,5	-2,5
160									-10,0	-3,0

41. Սույն տեխնիկական կանոնակարգի 22-րդ աղյուսակում ≥ 122 և ≤ 121 կրող ունակություններով ինդեքսները վերաբերում են միևնույն շահագործման ռեժիմին:

42. Սույն տեխնիկական կանոնակարգի 22-րդ աղյուսակում տրված P նշագրով արագության կատեգորիայի դեպքում 160 կմ/ժ-ից բարձր արագությունների ժամանակ դողերի կրող ունակության փոփոխություններ չի թույլատրվում: Q և բարձր արագության կատեգորիաների համար տվյալ արագության կատեգորիայի նշագրին համապատասխանողը նշանակում է տվյալ դողի համար թույլատրելի առավելագույն արագություն:

ՕԴԱՃՆՇԱԿԱՆ ԴՈՂԵՐԻ ՄԱԿՆՇՈՒՄԸ

43. Պատրաստի համաչափ դողերի երկու կողերի, իսկ ոչ համաչափ դողերի արտաքին կողի վրա պետք է մակնշված լինեն՝

1) արտադրողի ապրանքային նշանը և (կամ) անվանումը, գտնվելու վայրը,

2) դողի չափերի նշագիրը՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 22-րդ կետին համապատասխան,

3) կառուցվածքը,

1) մարդատար ավտոմեքենաների դողերի համար՝

ա) անկյունագծային կառուցվածքի դողերի համար կարող է մակնշում չպահանջվել կամ տրամագծի նշագրից առաջ կարող է դրվել D տառը,

բ) շառավղային կառուցվածքի դողերի համար տրամագծի մակնշվածքից առաջ նշվում է R տառը և կամ «RADIAL» («ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ») բառը: 240 կմ/ժ-ից բարձր արագության համար նախատեսված շառավղային կառուցվածքի դողերի համար անվահեցի տրամագծի մակնշվածքից առաջ R տառը կարող է փոխարինվել ZR տառերով,

գ) անկյունագծագոտևորային կառուցվածքի դողերի համար անվահեցի տրամագծից առաջ մակնշում են B տառը և «BIAS BELTED» («ՇԵՂՎԱԾ ԱՆՎԱՀԵՑՈՎ») բառերը,

2) բեռնատար ավտոմեքենաների դողերի համար՝

ա) անկյունագծային կառուցվածքի դողերի համար ցուցումներ կամ D տառը չեն դրվում,

բ) շառավղային կառուցվածքի դողերի համար անվահեցի տրամագծից առաջ նշում են R տառը և «RADIAL» («ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ») բառը,

4) առևտրային նշանը (դողի մոդելը),

5) արագության կատեգորիայի նշագիրը (նշագրերը)՝

ա) մակնշում են մարդատար ավտոմեքենաների դողերի համար՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 14-րդ աղյուսակին, իսկ բեռնատար ավտոմեքենաների դողերի համար՝ 15-րդ

աղյուսակին համապատասխան:

Մինչև 300 կմ/ժ աշխատանքային բնութագրերով դողերին համապատասխանող 300 կմ/ժ-ից բարձր արագության համար պիտանի մարդատար ավտոմեքենաների դողերի վրա պետք է մակնշել աշխատանքային բնութագրերը (կրող ունակության ինդեքսը և արագության կատեգորիայի նշագիրը): Աշխատանքային բնութագրերը նշում են փակագծում, օրինակ՝ (95Y),

բ) բեռնատար ավտոմեքենաների դողերի վրա նշում են նաև արագության երկրորդ կատեգորիան, եթե ընդունվում է սույն տեխնիկական կանոնակարգի 63-րդ կետի դրույթը,

6) ձմեռային դողերի համար M+S կամ M.S տառերը կամ բոլոր սեզոնների դողերի համար M&S կամ «All seasons» բառերը,

7) կրող ունակության ինդեքսը՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 34-րդ կամ 35-րդ կետերում տրված սահմանմանը համապատասխան,

8) «TUBELLESS» («ԱՆԽՈՒՑ»), եթե դողերը նախատեսված են կիրառման համար՝ առանց խցիկների,

9) մարդատար ավտոմեքենաների ուժեղացված դողերի դեպքում՝ «REINFORCED» («ՈՒԺԵՂԱՑՎԱԾ») կամ «EXTRA LOAD» («ԲԱՐՁՐ ԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՄԲ») բառերը,

10) արտադրման թվականը՝ կազմված չորս թվից, որոնցից առաջին երկուսը ցույց են տալիս արտադրման շաբաթը, վերջին երկուսը արտադրման տարեթիվը,

11) բեռնատար ավտոմեքենաների համար նախատեսված՝ վերականգնված դողերի յուրաքանչյուր կողմնասի վրա նշված է «v» պայմանական նշանը՝ 20 մմ-ից ոչ պակաս տրամագծով կամ REGROOVABLE («ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՎԱԾ») բառը՝ նշված ռեղիեֆային կամ արտաձգմային եղանակով,

12) բեռնատար ավտոմեքենաների փչված դողերի օդի ճնշման վերաբերյալ նշումը, որը պետք է պահպանվի, արագությունից և բեռնվածությունից կախված, կայունության որոշման փորձարկումների ժամանակ՝ կատարված սույն տեխնիկական կանոնակարգի 25-րդ աղյուսակում տրված «PSI» ճնշման ինդեքսի միջոցով,

13) անվահեցի կառուցվածքին համապատասխանող դողերի նշագիրը, եթե այն տարբերվում է ստանդարտ կառուցվածքից,

14) «TWI» նշանը, որը ցույց է տալիս պահպանաշերտի ուսային տարածքում մաշվածության ցուցիչի գետեղման տեղը,

15) դողերի հավասարակշռման նշանը (մարդատար և թեթև բեռնատար ավտոմեքենաների համար),

16) պտտման ուղղվածության նշանը (պահպանաշերտի նկարների ուղղվածության դեպքում),

17) «All steel» («Ամբողջապողպատահենքային») բառը ամբողջապողպատահենքային դողերի համար:

44. Դողերի վրա պետք է նախատեսված լինի ազատ տեղ՝ տիպի պաշտոնական հաստատման նշանի մակնշման համար: Տիպի պաշտոնական հաստատման նշանի ձևը պետք է համապատասխանի «Միօրինակ կարգադրագրեր՝ մարդատար ավտոմեքենաների և դրանց կցանքների դողերի պաշտոնական հաստատման համար» ԵԷԿ ՕՕՆ N 30 կամ «Միօրինակ կարգադրագրեր՝ բեռնատար ավտոմեքենաների և դրանց կցանքների դողերի պաշտոնական հաստատման համար» ԵԷԿ ՕՕՆ N 54 կանոններով սահմանված պահանջներին:

45. Սույն տեխնիկական կանոնակարգի 43-րդ կետի և տիպի պաշտոնական հաստատման նշանի (44-րդ կետ) մակնշումը դողերի վրա պետք է իրականացվի ռեղիեֆային կամ արտաձգմային ձևով:

46. Սույն տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին՝ դողերի համապատասխանության գնահատման արդյունքների հիման վրա համապատասխանության ազգային նշանը կարող է

մակնշվել սույն տեխնիկական կանոնակարգի 70-րդ կետով սահմանված պահանջին համապատասխան:

(46-րդ կետը փոփ. 02.04.15 N 356-Ն)

47. Թույլատրվում է, 43-րդ կետում նշված մակագրություններից բացի, կատարել լրացուցիչ մակնշվածքներ՝ սպառողների համաձայնության դեպքում:

ՕՐԱՃՆՇԱԿԱՆ ԴՈՂԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

48. Դողերի պրոֆիլի լայնությունը՝

1) դողերի պրոֆիլի լայնությունը հաշվարկում են հետևյալ բանաձևով՝

$$S=S_1+K(A-A_1),$$

որտեղ՝

S-ն պրոֆիլի լայնությունն է (մմ)՝ չափված չափման անվահեցի վրա,

S₁-ը պրոֆիլի անվանական լայնության չափն է (մմ)՝ նշված կարգադրագրին համապատասխան դողերի կողամասերի վրա տրված նշագրում,

A-ն չափման անվահեցի լայնությունն է, մմ, արտադրող կազմակերպության կողմից նշված տեխնիկական նկարագրում:

Եթե պայմանական թիվը տրված է պայմանական միավորներով (դյույմերով), ապա այն բազմապատկում են 25,4 թվով՝ վերածելով միլիմետրերի,

A₁-ը տեսական անվահեցի լայնությունն է (մմ):

A₁-ի համար կիրառում են S₁ արժեքը՝ բազմապատկած արտադրող կազմակերպության կողմից սահմանված x գործակցով, իսկ K-ի համար՝ 0,4 արժեքը,

2) դողերի այն տիպերի համար, որոնց նշագրերը տրված են սույն տեխնիկական կանոնակարգի 1-12-րդ աղյուսակների առաջին սյունակներում, պրոֆիլի լայնությունները պետք է համապատասխանեն դողերի տիպի նշագրերի դիմաց նշված տվյալներին:

49. Դողերի արտաքին տրամագիծը՝

1) դողերի արտաքին տրամագիծը հաշվարկում են հետևյալ բանաձևով՝

$$D=d+2H,$$

որտեղ՝

D-ն արտաքին տրամագիծն է (մմ),

d-ն՝ պայմանական թիվը՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 22-րդ կետի 3-րդ և 4-րդ ենթակետերին համապատասխան:

Եթե պայմանական թիվը տրված է պայմանական միավորներով, ապա այն բազմապատկում են 25,4 թվով՝ վերածելով միլիմետրերի:

S₁-ը անվանական պրոֆիլի լայնությունն է (մմ),

H-ը պրոֆիլի անվանական բարձրությունն է (մմ), որը հավասար է S₁ x 0,01 R₁,

R₁-ն պրոֆիլի անվանական բարձրության հարաբերությունն է իր լայնությանը:

Այս բոլոր մեծությունները պետք է համապատասխանեն սույն տեխնիկական կանոնակարգի 43-րդ կետով սահմանված պահանջներին համապատասխան դողերի կողամասերում տրված չափերի նշագրին,

2) դողերի այն տիպերի համար, որոնց նշագրերը տրված են սույն տեխնիկական կանոնակարգի 1-12-րդ աղյուսակների առաջին սյունակում, արտաքին տրամագիծը պետք է համապատասխանի դողերի տիպի նշագրերի դիմաց նշված տվյալներին:

50. Դողերի չափումը կատարում են սույն տեխնիկական կանոնակարգի 51-52-րդ կետերով կամ «Դողեր՝ օդաճնշական. Հիմնական չափերի որոշման մեթոդ» ԳՕՍՏ 26000 ստանդարտով սահմանված մեթոդներով:

51. Մարդատար ավտոմեքենաների դողերը տեղադրում են արտադրող կազմակերպության կողմից դողի տիպի պաշտոնական հաստատման ժամանակ ներկայացված չափման անվահեցի վրա և փչում 3-ից մինչև 3,5 բար ճնշմամբ.

- 1) ճնշումը կարգավորում են մինչև հետևյալ արժեքները՝
  - ա) անկյունագծագոտևորային կառուցվածքի ստանդարտ դողերի համար՝ 1,7 բար,
  - բ) անկյունագծային կառուցվածքի դողերի համար՝ ըստ 23-րդ աղյուսակի.

Աղյուսակ 23

ԱՆԿՅՈՒՆԱԳԾԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ԴՈՂԵՐԻ ՃՆՇՈՒՄՆ ԸՍՏ ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՅԻ

ՇԵՐՏԱՎՈՐՄԱՆ ՆՈՐՄԸ	ՃՆՇՈՒՄԸ, ԲԱՐ		
	ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՆ		
	L, M, N	P, Q, R, S	T, U, H, V
4	1,7	2,0	-
6	2,1	2,4	2,6
8	2,5	2,8	3,0

- գ) շառավղային կառուցվածքի ստանդարտ դողերի համար՝ 1,3 բար,
- դ) հզորացված դողերի համար՝ 2,3 բար,
- ե) ժամանակավոր օգտագործման տիպի «T» պահուստային դողերի համար՝ 4,2 բար,
- 2) անվահեցի վրա տեղադրված դողը պահում են սենյակային ջերմաստիճանում՝ 24 Ժ-ից ոչ պակաս, որտեղ կատարվում են փորձարկումներ՝ բացառությամբ այն դեպքի, որը նախատեսված է սույն տեխնիկական կանոնակարգի 61-րդ կետում,
- 3) կարգավորում են ճնշումը՝ սույն կետի 1-ին ենթակետում տրված արժեքներին համապատասխան,
- 4) հաշվի առնելով պահպանաշերտի ելուստները կամ շերտերը՝ կարկինով չափում են դողերի եզրաչափային լայնությունը՝ դասավորված հավասարաչափ, վեց կետում: Եզրաչափային լայնությունն ընդունում են չափվող արժեքներից առավելագույնը,
- 5) որոշում են արտաքին տրամագիծը՝ չափելով շրջանագծի առավելագույն երկարությունը՝ այն բաժանելով $\pi(3,1416)$ թվի վրա:

52. Բեռնատար ավտոմեքենաների դողերը տեղադրում են արտադրող կազմակերպության կողմից պաշտոնական հաստատման ժամանակ ներկայացված չափման անվահեցի վրա և փչում են մինչև արտադրող կազմակերպության կողմից սահմանված չափումներ կատարելու համար անհրաժեշտ ճնշումը:

Դողը, տեղադրված անվահեցի վրա, պահում են սենյակային ջերմաստիճանում՝ 24 Ժ-ից ոչ պակաս:

Կարգավորում են ճնշումը՝ արտադրող կազմակերպության կողմից սահմանված արժեքներին համապատասխան:

Կատարում են 51-րդ կետի 4-րդ և 5-րդ ենթակետերով սահմանված գործողությունները:

53. Մարդատար ավտոմեքենաների դողերի եզրաչափային լայնությունը կարող է լինել սույն տեխնիկական կանոնակարգի 48-րդ կետով որոշված պրոֆիլի լայնությունից փոքր, այն

կարող է գերազանցել այդ արժեքը 6%-ով՝ անկյունագծային դողերի դեպքում, 4%-ով՝ շառավղային դողերի դեպքում, բացի դրանից, եթե դողերն ունեն հատուկ պաշտպանիչ կողեր (կամ գոտիներ), ապա այդ շեղումների կիրառմանը համապատասխան արժեքները կարող են գերազանցել 8 մմ:

54. Բեռնատար ավտոմեքենաների շառավղային կառուցվածքի դողերի եզրաչափային լայնությունը կարող է լինել սույն տեխնիկական կանոնակարգի 48-րդ կետով որոշված պրոֆիլի լայնությունից փոքր, այն կարող է գերազանցել այդ արժեքը շառավղային կառուցվածքի դողերի համար՝ 4%-ով, իսկ անկյունագծային (անկյունագծագոտևորային) կառուցվածքի դողերի համար՝ 8%-ով: Երկտակ անիվների համար նախատեսված 305 մմ գերազանցող պրոֆիլի լայնությամբ շառավղային կառուցվածքով դողերի համար այն չպետք է գերազանցի 2%-ով կամ անկյունագծային (անկյունագծահյուսվածքային) կառուցվածքի դողերի համար՝ 4%-ով:

55. Դողերի արտաքին տրամագիծը պետք է լինի D_{min} և D_{max} մեծությունների սահմաններում, որոնք որոշվում են հետևյալ բանաձևերով՝

$$D_{min}=d+(2Hxa),$$

$$D_{max}=d+(2Hxb),$$

որտեղ՝

սույն տեխնիկական կանոնակարգի 1-12-րդ աղյուսակում տրված չափերի համար $H=0,5(D-d)$, այլ չափերի համար, որոնք տրված չեն աղյուսակներում, H և d որոշում են 49-րդ կետի 1-ին ենթակետին համապատասխան,

a և b գործակիցները համապատասխանաբար հավասար են՝

1) $a = 0,97$,

2) « b » գործակիցը մարդատար ավտոմեքենաների սովորական (ճանապարհային) տիպի՝ ա) շառավղային կառուցվածքի դողերի համար՝ 1,04,

բ) անկյունագծային (անկյունագծագոտևորման) կառուցվածքի դողերի համար՝ 1,08,

3) « b » գործակիցը բեռնատար ավտոմեքենաների դողերի համար, տրված է 24-րդ աղյուսակում.

Աղյուսակ 24

ԲԵՌՆԱՏԱՐ ԱՎՏՈՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԴՈՂԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՆԵՐԻՑ ԿԱԽՎԱԾ «B» ԳՈՐԾԱԿԻՑԸ

ԴՈՂԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՆ	ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ	
	ՇԱՌԱՎՂԱՅԻՆ	ԱՆԿՅՈՒՆԱԳԾԱՅԻՆ
ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ	1,04	1,07
ՀԱՏՈՒԿ	1,06	1,09

4) ձմեռային դողերի եզրաչափային տրամագիծը՝ D_{max} , եթե որոշված է վերը նշված բանաձևին համապատասխան, ապա այն կարող է գերազանցել 1%-ով:

56. Դողի յուրաքանչյուր տիպ, կախված արագությունից և բեռնվածությունից, պետք է անցնի ամենաքիչը մեկ ամրության փորձարկում՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 57-59-րդ կետերով սահմանված մեթոդով:

Այն մարդատար ավտոմեքենաների դողերը, որոնց չափերի նշագրերից առաջ մակնշված է ZR տառերը, որոնք պիտանի են 300 կմ/ժ ավելի արագության համար, ապա արագության և

բեռնվածության փորձարկումները կատարում են մեկ դողի վրա՝ հաշվի առնելով այն արագությունը և բեռնվածությունը, որոնք տրված են դողի նշագրում: Միաժամանակ փորձարկումը կատարում են նույն տիպի երկրորդ նմուշի դողի վրա, այդ դեպքում ընտրում են արտադրող կազմակերպության կողմից դողի տեխնիկական նկարագրում տրված առավելագույն արագությունը և բեռնվածությունը: Երկրորդ դողի վրա կատարվող փորձարկումները կարող են իրականացվել առաջինի վրա, եթե այն թույլատրված է արտադրող կազմակերպության կողմից:

57. Արագությունից և բեռնվածությունից կախված՝ մարդատար ավտոմեքենաների դողերի ամրության փորձարկումներ՝

- 1) նոր դողերը տեղադրում են արտադրող կազմակերպության կողմից դողերի տիպերի պաշտոնական հաստատման ժամանակ ներկայացված չափման անվահեցի վրա,
- 2) փչում են դողերը՝ մինչև 25-րդ աղյուսակում տրված համապատասխան ճնշումը (բար), իսկ ժամանակավոր օգտագործման T տիպի պահուստային դողերի համար՝ մինչև 4,2 բար.

Աղյուսակ 25

ԴՈՂԵՐԻ ՃՆՇՈՒՄՆ ԸՍՏ ԱՐԱԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՅԻ

Արագության կատեգորիան	Անկյունագծային դողերը			Շառավղային դողերը		Անկյունագծային գոտևորային դողերը ստանդարտ
	2-երտավորման նորմ			ստանդարտ ուժեղացված	ստանդարտ	
	4	6	8			
L, M, N	2,3	2,7	3,0	-	-	-
P, Q, R, S	2,6	3,0	3,3	2,6	3,0	2,6
T, U, H	2,8	3,2	3,5	2,8	3,2	2,8
V	3,0	3,4	3,7	3,0	3,4	-
W	-	-	-	3,2	-	-
W և Y	-	-	-	-	3,6	-

3) արտադրող կազմակերպությունը կարող է պահանջել սույն կետի 2-րդ ենթակետում տրված արժեքներից տարբերվող ճնշման օգտագործում՝ հիմնավորելով իր պահանջը: Այդ դեպքում դողերը պետք է լինեն փչված՝ մինչև այդ ճնշումը,

4) անվահեցի վրա տեղադրված դողը պահել սենյակային ջերմաստիճանում, որտեղ կատարվում է փորձարկումը՝ 3 Ժ-ից ոչ պակաս,

5) դողերի ճնշումը կարգավորել մինչև սույն կետի 2-րդ կամ 3-րդ ենթակետով սահմանված ճնշումը,

6) անվահեցի վրա ամրացված դողը տեղադրում են փորձարկման առանցքի վրա և սեղմում են այն ($1,70 \pm 1\%$) մ կամ ($2,00 \pm 1\%$) մ տրամագծով հարթ թափանիվի արտաքին մակերևույթին,

7) փորձարկման առանցքին տալիս են առավելագույն բեռնվածության գործակցի 80%-ին հավասար բեռնվածություն՝ դողերի կրող ունակության ինդեքսների համապատասխան՝

ա) L-H՝ ներառյալ արագության կատեգորիաները,

բ) 240 կմ/ժ առավելագույն արագության հետ կապված V արագության կատեգորիայի դողերի համար՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 39-րդ կետի 2-րդ ենթակետին համապատասխան,

գ) 270 կմ/ժ առավելագույն արագության համապատասխան W արագության կատեգորիայի դողերի համար՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 39-րդ կետի 3-րդ ենթակետին համապատասխան,

դ) 300 կմ/ժ առավելագույն արագության հետ կապված Y արագության կատեգորիայի դողերի համար՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 39-րդ կետի 4-րդ ենթակետին համապատասխան,

8) փորձարկումների ընթացքում դողերում ճնշումը չպետք է կարգավորվի, և փորձարկման բեռնվածությունը պետք է մնա անփոփոխ,

9) փորձարկումների ժամանակ սենյակային ջերմաստիճանը, որտեղ կատարվում են փորձարկումներ, պետք է պահպանվի 20°-ից մինչև 30° C-ի տիրույթում կամ արտադրող կազմակերպության համաձայնության դեպքերում՝ ավելի բարձր ջերմաստիճանում,

10) ամրության փորձարկումները կատարում են առանց ընդմիջումների, հետևյալ ցուցումներին համապատասխան՝

ա) արագությունը զրոյից մինչև արագության փորձարկման սկիզբը հասցնելու ժամկետը կազմում է 10 րոպ.,

բ) արագության փորձարկման սկիզբը պետք է սահմանել դողերի տվյալ տիպի համար նախատեսված առավելագույն արագությունը՝ մինուտ 40 կմ/ժ-ը, եթե օգտագործվում է (1,70±1%) մ տրամագծով հարթ թափանիվ, կամ մինուտ 30 կմ/ժ-ը, եթե օգտագործվում է (2±1%) մ տրամագծով հարթ թափանիվ,

գ) արագության ավելացման աստիճանը՝ 10 կմ/ժ,

դ) արագության յուրաքանչյուր աստիճանի փորձարկման տևողությունը՝ բացառությամբ վերջին աստիճանինը՝ 10 րոպ.,

ե) վերջին աստիճանի վրա արագության փորձարկման տևողությունը՝ 20 րոպ.,

զ) առավելագույն արագության փորձարկման ժամանակ պետք է սահմանել դողերի տվյալ տիպի համար նախատեսված առավելագույն արագության մինուտ 10 կմ/ժ-ը, եթե օգտագործվում է (1,70±1%) մ տրամագծով հարթ թափանիվ, կամ կանոնակարգված առավելագույն արագությանը հավասար, եթե օգտագործվում է (2±1%) մ տրամագծով հարթ թափանիվ,

է) 300 կմ/ժ (V) առավելագույն արագության համար նախատեսված դողերի համար արագության առաջին աստիճանի փորձարկման տևողությունը կազմում է 20 րոպ., իսկ արագության վերջին աստիճանի համար՝ 10 րոպ.,

11) եթե իրականացնում են 300 կմ/ժ-ից ավելի արագության համար պիտանի ավելի բարձր աշխատանքային բնութագրերի տիպի դողերի գնահատման համար երկրորդ փորձարկումը, ապա փորձարկման ժամանակ կատարում են հետևյալ գործողությունները՝

ա) փորձարկման առանցքին տալիս են դողեր արտադրող կազմակերպության կողմից տրված առավելագույն արագությանը վերաբերող առավելագույն բեռնվածության 80%-ին հավասար բեռնվածություն,

բ) փորձարկումները կատարում են առանց ընդմիջման, 10 րոպ.-ի ընթացքում դողի պտտման արագությունը հասցնում են զրոյից մինչև դողեր արտադրող կազմակերպության կողմից տեխնիկական նկարագրում նշված առավելագույն արագությունը, այնուհետև 5 րոպ.-ի ընթացքում պահում են փորձարկումը՝ առավելագույն արագությամբ:

58. Արագությունից և բեռնվածությունից կախված՝ բեռնատար ավտոմեքենաների դողերի ամրության փորձարկումները՝

1) նոր դողերը տեղադրում են արտադրող կազմակերպության կողմից դողերի տիպերի պաշտոնական հաստատման ժամանակ ներկայացված փորձարկման անվահեցի վրա,

2) օդախցիկով դողերի փորձարկման ժամանակ օգտագործում են նոր օդախցիկ՝ օդախցիկի, փականի և անվահեցի գոտու լրակազմով (անհրաժեշտության դեպքում),

3) փչում են դողը մինչև արտադրող կազմակերպության կողմից դողերի տեխնիկական նկարագրում տրված ճնշման ինդեքսին համապատասխանող ճնշում: Ճնշման ինդեքսի և

ՃՆՇՄԱՆ ԻՆՂԵՔՍԻ ԵՎ ՃՆՇՄԱՆ ԱՐԺԵՔԻ ՄԻՋԵՎ ՀԱՐԱԲԵՐԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ճնշման ինդեքսը (PSI)	Ճնշումը		Ճնշման ինդեքսը (PSI)	Ճնշումը	
	բար			բար	
20	1,4	20	90	6,2	90
25	1,7	25	95	6,6	95
30	2,1	30	100	6,9	100
35	2,4	35	105	7,2	105
40	2,8	40	110	7,6	110
45	3,1	45	115	7,9	115
50	3,4	50	120	8,3	120
55	3,8	55	125	8,6	125
60	4,1	60	130	9,0	130
65	4,5	65	135	9,3	135
70	4,8	70	140	9,7	140
75	5,2	75	145	10,0	145
80	5,5	80	150	10,3	1030
85	5,9	85			

- 4) անվահեցի վրա տեղադրված դողերը, 3 ժ-ից ոչ պակաս, պահում են սենյակային ջերմաստիճանում, որտեղ կատարվել են փորձարկումները,
- 5) Ճնշումը դողում հասցնում են մինչև սույն կետի 3-րդ ենթակետով նշված արժեքը,
- 6) անվահեցի վրա ամրացված դողերը տեղադրում են փորձարկման առանցքի վրա և սեղմում են այն (1,70±1%) մ տրամագծով արտաքին հարթ մակերևույթով փորձարկման թափանիվին, որի մակերևույթն ունի ամենապակասն այնպիսի լայնություն, ինչպիսին դողերի պահպանաշերտի լայնությունն է,
- 7) փորձարկման առանցքին հաջորդականությամբ տալիս են փորձարկումների բեռնվածությունները, որոնք հավասար են սույն տեխնիկական կանոնակարգի 15-րդ աղյուսակում տրված կրող ունակության ինդեքսների դիմաց նշված բեռնվածության որոշակի տոկոսային մասին: Եթե դողերի կողմասերի վրա նշված են մեկ և կրկնակի դողերի կրող ունակության ինդեքսները, ապա որպես փորձարկման բեռնվածության ելակետային ընտրում են մեկ դողի համար նախատեսված արժեքը,
- ա) 121 և ցածր կրող բեռնվածության ինդեքսով և P արագության կատեգորիայից բարձր դողերի համար ընտրում են 59-րդ կետով սահմանված փորձարկման ընթացակարգերը,
- բ) մնացած դողերի բոլոր տիպերի համար ամրության փորձարկումների ընթացակարգերը տրված են 27-րդ աղյուսակում.

Բեռնվածության ինդեքսը	Դողերի արագության կատեգորիան	Փորձարկման թափանիվի արագությունը		Թափանիվին տրվող բեռնվածությունը համապատասխան բեռնվածության ինդեքսին, %		
		շառավղային կառուցվածքի, րոպ ⁻¹	անկյունագծային կառուցվածքի, րոպ ⁻¹	7 ժ	16 ժ	24 ժ
122 և բարձր	F	100	100	66	84	101
	G	125	100			
	J	150	125			
	K	175	150			
	L	200	-			
	M	225	-			
121 և ցածր	F	100	100	70 (4 ժ)	88 (6 ժ)	106
	G	125	125			
	J	150	150			
	K	175	175			
	L	200	175			
	M	250	200			
	N	275	-			
	P	300	-			

գ) Հատուկ նշանակության դողերը փորձարկվում են սույն տեխնիկական կանոնակարգի 27-րդ աղյուսակում տրված սովորական տիպին համարժեք դողերի համար նախատեսված 85%-ը կազմող արժեքի արագության պայմաններում,

8) փորձարկումների ընթացքում դողերում ճնշումը չպետք է կարգավորվի, և փորձարկման բեռնվածությունը պետք է մնա անփոփոխ,

9) փորձարկումների ժամանակ սենյակային ջերմաստիճանը, որտեղ կատարվում են փորձարկումները, պետք է պահպանել 20°-ից մինչև 30°C-ի տիրույթում կամ արտադրող կազմակերպության համաձայնության դեպքում ավելի բարձր ջերմաստիճանում,

10) ամրության փորձարկումները կատարում են առանց ընդմիջումների:

59. 121 և ցածր կրող ունակության ինդեքսով ու Q և բարձր արագության կատեգորիայով բեռնատար ավտոմեքենաների դողերի համար ամրության փորձարկումների ընթացակարգերը`

1) սահմանում են դողերի բեռնվածությունը տոկոսներով` կախված կրող ունակության ինդեքսին համապատասխանող բեռնվածությունից,

ա) (1,70±1%) մ տրամագծով փորձարկման թափանիվի վրա փորձարկումների դեպքում` 90%,

բ) (2,00±1%) մ տրամագծով փորձարկման թափանիվի վրա փորձարկման դեպքում` 92%,

2) փորձարկման ժամանակ սկիզբը սահմանում են արագության կատեգորիայի նշագրին համապատասխան` մինուս 20 կմ/ժ արագությունը.

ա) սկզբնական արագությանը հասնելու ժամկետը` 10 րոպ.,

բ) առաջին փուլի ժամկետը` 10 րոպ.,

3) փորձարկման համար սահմանում են արագության կատեգորիայի նշագրին համապատասխան՝ մինուս 10 կմ/ժ երկրորդ արագությունը՝ առաջին փուլի ժամկետը սահմանելով 10 րոպ.:

4) փորձարկման վերջնական արագությունը պետք է համապատասխանի արագության կատեգորիայի նշագրում տրված արագությանը՝ փորձարկման վերջին փուլի ժամկետը սահմանելով 30 րոպ.:

5) փորձարկման ընդհանուր ժամանակը՝ 1 ժ:

60. Դողը համարվում է ամրության փորձարկումներին դիմացած, եթե պահպանաշերտի վրա չեն նկատվում ռետինե կտորների պոկում, հենքի ճեղքում և շերտերի շերտատում, պահպանաշերտի շերտատում՝ բացառությամբ V արագության նշագրով մարդատար ավտոմեքենաների դողերի, որոնց վրա համապատասխան փորձարկումներից հետո նկատվում է մասնակի շերտատում՝ կախված որոշակի փորձարկման պայմաններից, դրանք նույնպես համարվում են փորձարկմանը դիմացած:

61. Արագության և բեռնվածության նկատմամբ ամրության փորձարկումներից 6 ժ հետո դողերի արտաքին տրամագիծը չպետք է լինի մինչև փորձարկումը չափված արտաքին տրամագծից՝ $\pm 3,5\%$ -ից ավելի:

62. Երբ պահանջվում է 56-րդ կետում նախատեսված արագության և բեռնվածության արժեքների համար բեռնատար ավտոմեքենաների դողերի տիպի պաշտոնական հաստատում, որոնք տարբերվում են սույն տեխնիկական կանոնակարգի 22-րդ աղյուսակում տրված անվանականներից, ապա ամրության փորձարկումների կատարումը պարտադիր չէ:

63. Եթե պաշտոնական հաստատման ներկայացվում են բեռնատար ավտոմեքենաների դողերի տիպեր, որոնց վրա նշված են բեռնվածության և արագության արժեքների համակցությունը՝ որպես արագությունից կախված բեռնվածության փոփոխություն, ինչպես դրանք նշված են 22-րդ աղյուսակում, ապա ամրության որոշումը՝ ըստ 56-րդ կետի, կատարում են նաև նույն տիպի երկրորդ դողի համար՝ բեռնվածության և արագության լրացուցիչ համակցության պայմաններում:

64. Մարդատար ավտոմեքենաների դողերի վրա, առանձին դեպքերում, պետք է լինի վեց լայնական շարքերի մաշվածության ցուցիչ՝ դասավորված պահպանաշերտի հիմնական ակոսներում մեկը մյուսի հանդեպ մոտավորապես հավասար հեռավորությամբ: Այդ մաշվածության ցուցիչները պետք է լինեն այնպիսին, որ դրանք հնարավոր չլինի խառնել պահպանաշերտի կողերի կամ բլոկների միջև ռետինե միջնապատերի հետ:

12 դրույմից ոչ ավելի անվանական տրամագծով անվահեցերի վրա տեղադրման համար պիտանի չափերով դողերի համար թույլատրվում է պահպանաշերտի մաշվածության ցուցիչների չորս շարք:

65. Պահպանաշերտի մաշվածության ցուցիչները պետք է ծառայեն՝ մինչև մարդատար ավտոմեքենաների համար $1,6_{+0,6}$ բարձրության ճշտությամբ, իսկ բեռնատար ավտոմեքենաներինը՝ $1,6_{+0,5}$, որը որոշվում է այն պահին, երբ պահպանաշերտի ակոսների խորությունը չի գերազանցում 1,6 մմ-ն:

66. Պահպանաշերտի մաշվածության ցուցիչի բարձրությունը որոշում են պահպանաշերտի մակերևույթի կողմից մաշվածության ցուցիչի վերին կետում պահպանաշերտի խորության և պահպանաշերտի հիմքում կողամասերին մոտ պահպանաշերտի խորքի տարբերության չափմամբ:

Մաշվածության ցուցիչի բարձրությունը կարող է որոշվել նաև «Օդաճնշական դողեր՝ մարդատար մեքենաների ու դրանց կցանքների, թեթև բեռնատար մեքենաների և հատուկ փոքր տարողության ավտոմեքենաների համար. Տեխնիկական պայմաններ» ԳՕՍՍ 4754 և «Օդաճնշական դողեր՝ բեռնատար ավտոմեքենաների և դրանց կցանքների, ավտոբուսների և

տրոլէյրուսների համար. Տեխնիկական պայմաններ» ԳՕՍՍ 5513 ստանդարտներով սահմանված մեթոդներով:

III. ՇՈՒԿԱ ՄՈՒՏՔ ԳՈՐԾԵԼՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

67. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում դողերի իրացումը, առանց համապատասխանության գնահատման, արգելվում է:

(67-րդ կետը փոփ. 02.04.15 N 356-Ն)

68. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում համապատասխանության պարտադիր գնահատման ենթակա և շրջանառության մեջ գտնվող դողերը պետք է ուղեկցվեն համապատասխանության ազգային նշանի մակնշմամբ, համապատասխանության սերտիֆիկատով կամ գրանցված համապատասխանության հայտարարագրով:

(68-րդ կետը փոփ. 02.04.15 N 356-Ն)

IV. ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԵՐԸ

(վերնագիրը փոփ. 02.04.15 N 356-Ն)

69. Սույն տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին դողերի համապատասխանությունը հավաստելու համար արտադրողը կամ Հայաստանի Հանրապետությունում նրա լիազոր ներկայացուցիչը պետք է կիրառի Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի հունվարի 16-ի N 56-Ն որոշմամբ սահմանված Ա 2 կամ Ջ ընթացակարգը:

(69-րդ կետը խմբ. 02.04.15 N 356-Ն)

70. Արտադրողը կամ Հայաստանի Հանրապետությունում նրա լիազոր ներկայացուցիչը սույն տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին համապատասխանելու դեպքում պետք է դնի Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2013 թվականի մարտի 14-ի N 337-Ն որոշմամբ սահմանված համապատասխանության ազգային նշանը դողերի և (կամ) փաթեթի կամ պիտակի վրա, իսկ գործընթացների համար` օգտագործվող գովազդային նյութերում:

(70-րդ կետը խմբ. 02.04.15 N 356-Ն)

71. Փորձարկումներ կատարելու նպատակով դողերի նմուշառումն իրականացվում է արտադրողի կամ Հայաստանի Հանրապետությունում նրա լիազոր ներկայացուցչի մասնակցությամբ` տվյալ խմբաքանակը բնորոշող նվազագույն բավարար քանակով` ընտրելով տվյալ խմբաքանակում ընդգրկված յուրաքանչյուր դողի չափի նշագրից մեկ դող:

(71-րդ կետը խմբ. 02.04.15 N 356-Ն)

72. Սերտիֆիկացում իրականացնող համապատասխանության գնահատման նշանակված մարմինը նույնականացման գործընթացում ստուգում է դողերի կողամասերում տրված մակնշվածքների համապատասխանությունը, այդ թվում` տիպի պաշտոնական հաստատման նշանի առկայությունը և դրանց համապատասխանությունն ուղեկցող փաստաթղթերում նշվածներին` ղեկավարվելով սույն տեխնիկական կանոնակարգի 43-47-րդ կետերով սահմանված պահանջներով:

(72-րդ կետը խմբ. 02.04.15 N 356-Ն)

73. Համապատասխանության գնահատման նշանակված մարմինը փորձարկումները պետք է կատարի սույն տեխնիկական կանոնակարգի կիրարկումն ապահովող փորձարկման մեթոդներ սահմանող ստանդարտին համապատասխան:

(73-րդ կետը խմբ. 02.04.15 N 356-Ն)

74. Համապատասխանության գնահատման նշանակված մարմինը հայտատուին համապատասխանության սերտիֆիկատ հանձնելու ժամանակ նրա հետ կնքում է

սերտիֆիկատ տալու պայմանների պահպանման նկատմամբ իրականացվող հսկողության պայմանագիր:

(74-րդ կետը խմբ. 02.04.15 N 356-Ն)

75. Համապատասխանության հայտարարագրի կամ համապատասխանության սերտիֆիկատի գործողության ժամկետի ընտրությունը պետք է կատարվի ըստ իրականացված համապատասխանության հավաստման ընթացակարգի՝

1) Ա 2 ընթացակարգի դեպքում՝ համապատասխանության հայտարարագրի գործողության ժամկետը 24 ամիս է.

2) Զ ընթացակարգի դեպքում՝ համապատասխանության հայտարարագրի և սերտիֆիկատի գործողության ժամկետը 36 ամիս է:

(75-րդ կետը խմբ. 02.04.15 N 356-Ն)

76. Սերտիֆիկացված դոդերի համապատասխանության հսկողությունն իրականացվում է համապատասխանության սերտիֆիկատի գործողության ընթացքում՝ առնվազն տարեկան մեկ անգամ՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 74-րդ կետում նշված պայմանագրով սահմանված ժամկետներում:

(76-րդ կետը խմբ. 02.04.15 N 356-Ն)

77. Համապատասխանության սերտիֆիկատի գործողությունը կասեցնելու կամ դադարեցնելու դեպքում համապատասխանության գնահատման նշանակված մարմինը դրա մասին տեղեկացնում է համապատասխանության սերտիֆիկատը տնօրինողին և գրավոր ծանուցում ստուգումներ իրականացնող իրավասու մարմիններին:

(77-րդ կետը խմբ. 02.04.15 N 356-Ն)

V. ՉԱՓՈՒՄՆԵՐԻ ՄԻԱՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ

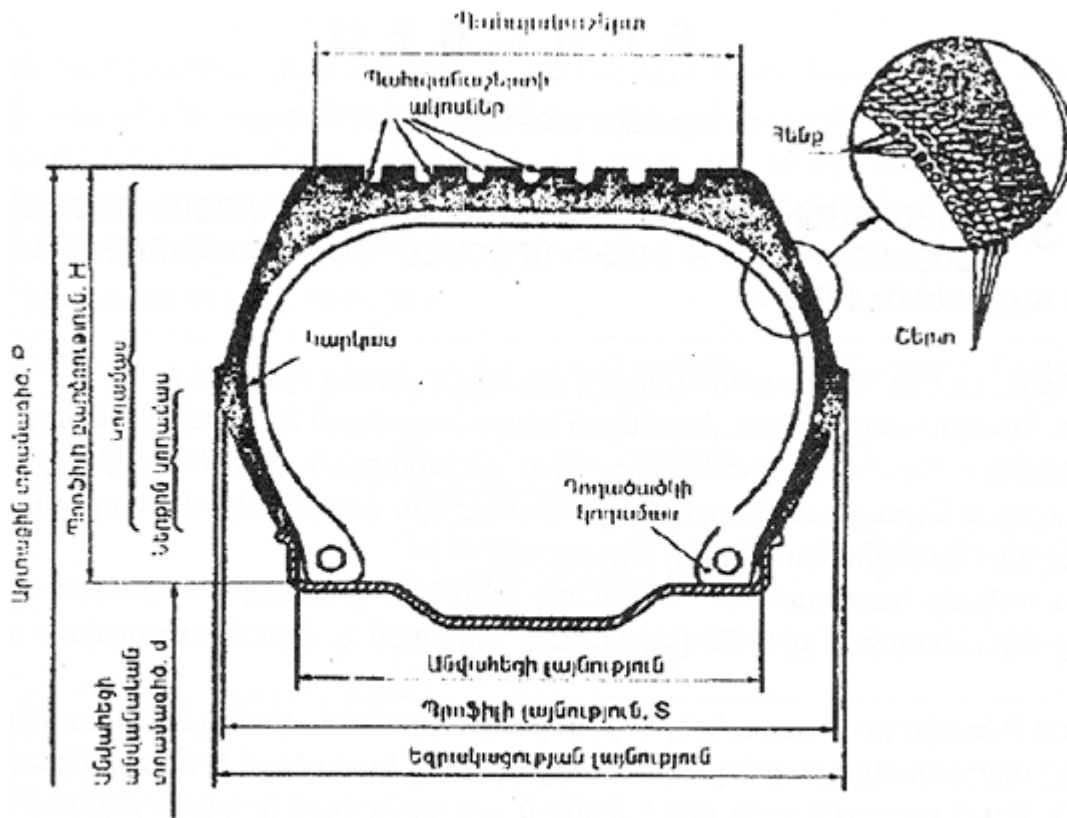
78. Դոդերի չափումների միասնականության ապահովումը պետք է իրականացվի «Չափումների միասնականության ապահովման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

VI. ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

79. Սույն տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին դոդերի համապատասխանության պետական վերահսկողությունը պետք է իրականացվի «Համապատասխանության գնահատման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

**Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության աշխատակազմի
ղեկավար-նախարար**

Մ. Թովուզյան

Նկար. Օդանշական դղի կառուցվածքը

(հավելվածը փոփ., խմբ. 02.04.15 N 356-Ն)